

UTÓIRAT

Ezennel szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik felkarolták és a birtokukban levő családi dokumentumaikkal segítettek kibővíteni e könyv tartalmát. Sokan a birtokukban levő családi leveleikkel is hozzájárultak a könyv intimebb, személyi vonatkozású részeinek megjelentetéséhez. Ez azért lényeges, mert globalizációs világunk egyik jellemzőjeként már az is jelentkezett, hogy némelyek restellték bevallani örmény származásukat és ennek jelét adták kemény tiltakozással is. Szeretném megnyugtadni mindazokat, akik ezen álláspont mellett tették le voksukat, hogy származásukat illetőleg semmilyen hátrányba nem kerülhettek volna még akkor sem, ha nyíltan megvallják önmagukat. Ebben nincs semmi szégyen és kivetnivaló, sőt mindenképpen büszkéek lehetnek rá. Többen ettől éppen karrierjüket féltették, sőt egyesek kockázatosnak tartották ennek nyilvánosságra hozását éppen a gyermekeik jövője szempontjából. Szánalmasnak tűnnek ezek a felfogási trendek az éppen „Európába” készülő sokszínű és demokratikus elveket valló közösségek részéről. Örvendetes azonban az, hogy általában pozitív visszajelzések születtek a kései utódok részéről, vagyis azoktól, akik nem tagadták meg önmagukat és szívesen vállalták múltjuk megjelenítését a nyilvánosság előtt is.

Sajnálattal kell megállapítani azokat a folyamatokat, amelyek az elmúlt századokban megszüntették, vagy elvándorlásra kényszerítették a magyarörmény közösségeket. A faluközösségek felbomlásával a családok más-más helyekre költöztek és rövid idő után már nem lehetett követni őket. Ennek következtében egyes családok leszármazottait néha egyáltalán nem lehetett felkutatni, mert ismeretlen helyre költöztek, vagy teljesen azonos neveket vettek fel az itt élőkkel (pl. Jakab, Dávid, Deák, István, Jánosi, Keresztes, Lázár, Márton, Szabó stb.). Az elköltözés sokszor a határokon kívüli területekre esett és ez még jobban nehezítette a felkutatás esélyeit. Így a könyvben bemutatott egyes családoknál kevés az élő utódok bemutatása, ez azonban motiválható a fentiekkel. Ennek a könyvnek a megjelenése még akkor is elérte célját, ha valaki itt csupán véletlenségből bukkan rá valamelyik felmenő ősére és innen vezet le majd saját családfáját. Remélem könyvem ilyen szempontból jó kiindulási forrásanyag lesz még mások számára.

Ilyen gondolatokból kiindulva, szeretném ha elfogulatlan visszajelzések érkezének a kései utódok részéről, legyen ez elismerő vagy akár kritikai szándékú. A könyv indíttatása (család)-történelmi, de mindezeket eltekintve főleg hiányzó ismereteket próbál pótolni egyének és közösségek számára, minden ártó szándék nélkül. Ennek birtokában és mindnyájunk sajátos magyar öntudatában bízva reméljük, hogy a későbbi generációk nem lesznek talán annyira hálátlanok, mint ahogy ez általában történni szokott.

A jövőt illetőleg reálisnak kell elfogadnunk azt a visszafordíthatatlan folyamatot amely szerint az erdélyi magyarörmények a kunok, besenyők és jászok sorsára jutottak az élő hagyományok megszűnésével és bekövetkezik (már bekövetkezett!) a teljes asszimiláció.

A szerző megjegyzése

IRODALOMJEGYZÉK

- [1] Szongott Kristóf: „A magyarhoni örmény családok genealógiája”
(Szamosújvár, 1898)
- [2] Lukácsi Kristóf: „Emlékezetek az erdélyi örmények múlt életéből”
(Szamosújvár, 1858)
- [3] Orbán Balázs: „A Székelyföld leírása II.- IV” (Pest, 1869)
- [4] Herrmann Antal: „Az erdélyi örmények monográfiája”
(Erdély c. folyóir. 52-55.sz. Kv.1904)
- [5] Dr.Száva T. Sándor: „A csíkszépvízi Száva család”
(Pallas-Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda, 2000)
- [6] Dr.Endes Miklós: „Csík, Gyergyó-, Kászón-Székek földjének és népének
története 1918-ig” (Budapest, 1938)
- [7] Tarisznyás Márton: „Gyergyó történeti néprajza” (Kriterion, Bukarest 1982)
- [8] Nagy Iván: Magyarország Családai Címerekkel és nemzedékrendi Táblákkal
(Pest, Ráth Mór kiadó 1863)
- [9] Markovits Rodion: „Szibériai Garnizon” (Kolozsvár, 1927)
- [10] Rétyi Péter naplója (Kriterion, Bukarest 1983)
- [11] Weselényi István /közzeitette dr.Demény Lajos/: „Sanyarú világ II.”
(Kriterion Buk. 1985)
- [12] Bodurján János: „A vörös hold” Elbeszélések (Csíkszépvíz, 1931)
- [13] Erdély Története: (Akadémiai Kiadó, Bp. 1987)
- [14] Hóman Bálint - Szekfü Gyula: „Magyar Történet” (Bp. 1936)
- [15] Hunfalvy János: „Magyarország és Erdély” (Darmstadt, 1860)
- [16] Magyar Néprajzi Lexikon IV. (A.K. Budapest, 1987)
- [17] Domokos Pál Péter: „A moldvai magyarság” (Magvető Kiadó Bp.1987)
- [18] Siculus Verus: „A nemzetek és vallások története Romániában”
(Katolikus Magyarok Vasárnapja kiadó Youngstown, Ohio, 1980)
- [19] Csíkszépvízi anyakönyvi kivonatok az 1938-1941-es évekből, valamint a
szerző által feldolgozott 1756-tól 1820-ig terjedő örménynyelvű anyakönyv
180 oldal terjedelmű eredeti kéziratának teljes felhasználása.
- [20] Egyed Ákos: „Háromszék 1848-1849” (Kriterion Bukarest, 1979)
- [21] Szongott Kristóf: „Szamosújvár szab. kir. Város Monográfiája 1700-1900”
(II.kötet/ kiadva 1901-ben Szamosújvárt)
- [22] Barabási László: „Balánbánya története” (Alutus Rt. Csíkszereda, 1996)
- [23] Balázs Lajos: „Örökös emlékirat” (Hatvan, 1935)
- [24] Révai Nagy Lexikona: (XI.- XIV. Kötet)
- [25] E. Tryarski: „Aus der arbeit an einem armenisch-kipschakischem wörterbuch”
(Ural-Altäische Jahrbücher, Otto Harrassowitz-Wiesbaden 1960.
Band XXXII)
- [26] J.v.Grzegorzewski: „Ein türk.-tatar Dialekt in Galizien”, Wien 1903.
(Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissensch.)
- [27] Adjarian: „Classification des dialectes arméniens”
(Bibliothèque de l'école hautes études, Paris 1909)

- [28] A.Ficker: Hundert Jahre (1775-1875)
in der statistischen Monatsschrift 1.Jahrg. Wien 1875
- [29] D.Dan: „Armenier in der Bukowina”, Czernowitz 1890.
- [30] H. Vámbéry: „Altosmanische Sprachstudien”, Leiden 1901.
- [31] P.Jacobus dr.Dashian: „Katalog der armenischen.Handschriften
in der Mechitaristen-Bibliothek, Wien, 1895 ”
- [32] J.Deny: „L' armeno-coman et les Ephémérides de Kamieniec /1604-1613/ ”
(Wiesbaden, 1957)
- [33] J.Hanusz: „Beiträge zur armenischen Dialectologie” (Wiener Zeitschrift
für die Kunde des Morgenlandes)
- [34] Balás B. Dénes: „Zakariás János munkássága és élete”
(Nap Kiadó, Budapest, 2001)
- [35] A székelyföldi örmény katolikus egyház anyakönyvei
Gyergyószentmiklós /1725-1905/ -I. kötet (Budaörs, 2002)
- [36] Bíró Sándor: „A forradalom tribünjétől a külhoni városokig”
(Erdélyi Örmény Múzeum [6.]. Budapest 2002)
- [37] Magyar Zene 3 / 1990. száma (Fancsali János tanulmánya)
- [38] Konrad Schünemann: „Die Armenier in der Bevölkerungspolitik
Maria Theresias” (Wien, 1935)
- [39] E.Tryarski: „Dictionnaire armeno-kiptschak d`après trois manuscrits des
collections viennoises” (Warszawa, 1968-1972)
- [40] Schütz E.: „Armeno-Kiptschakisch und die Krim // Hungaro-Turcica”
(Budapest, 1976. [P.185-205])
- [41] Dashian Ja.: „Catalog der armenischen Handschriften in der Mechitaristen-
Bibliothek zu Wien” (Wien, 1895)
- [42] Szalay L.: „Magyarország Története V.” (Pest, Laufer és Stolp, 1857)
(Bécsben, 1857. Nyomatott Manz Frigyesnél)
- [43] Dr. Karácsonyi János: „Magyarország Egyháztörténete” (Nagyvárad, 1915)